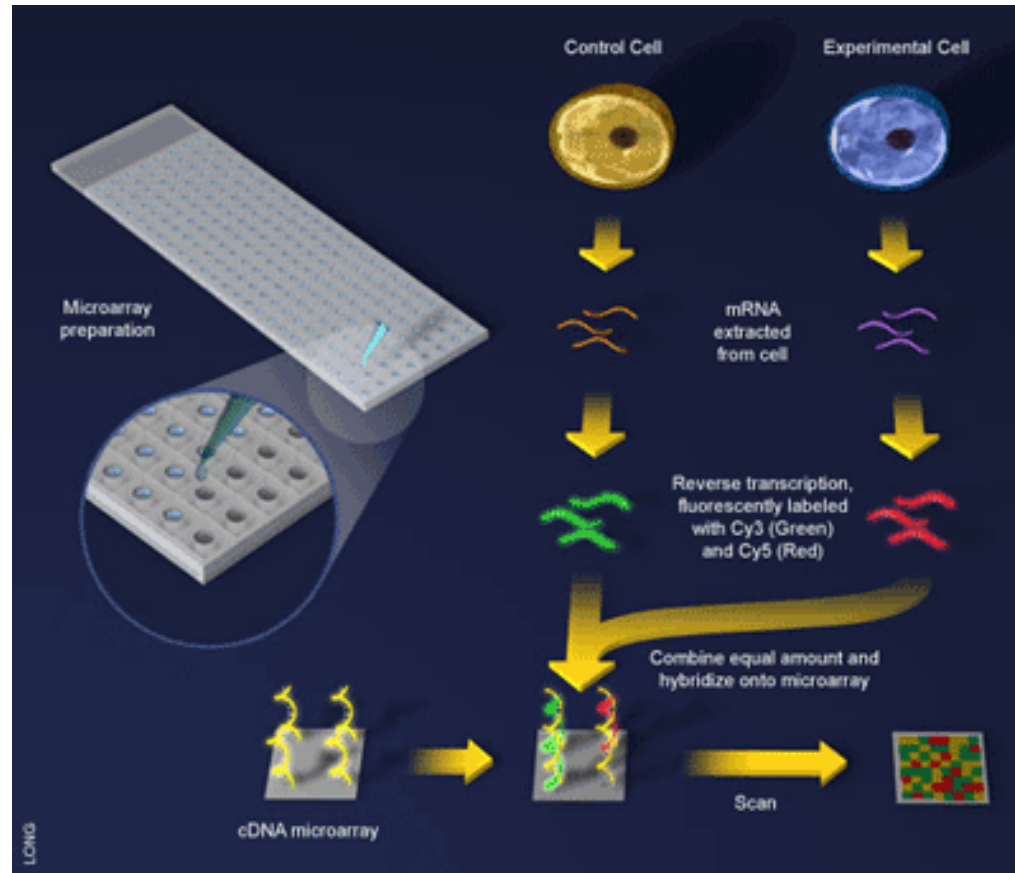
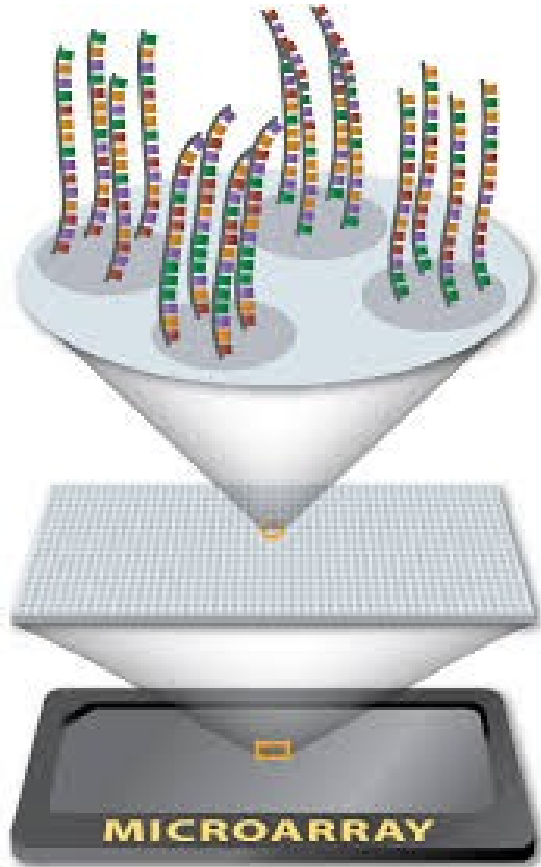

Zhrnutie prvej časti

- Veľká časť rozmanitosti života vrátane ochorení sa zrejme dá obsiahnuť štúdiom **funkcie genómu a proteómu**
- V súčasnosti existujú špeciálne **vysokopokryvné metódy (high-density methods)**, ktoré umožňujú skúmať tisíce génov a proteínov v jednej vzorke a jednom experimente
- Tieto metódy produkujú **obrovské množstvá dát** a vyžadujú špecializovanú štatistickú analýzu

Microarray

Postup mikročipového experimentu

---

1. Výroba mikročipového sklíčka
2. Příprava vzoriek
3. Hybridizácia
4. Skenovanie
5. Analýza obrazu
6. Kvantifikácia obrázku na hodnoty expresie

Postup mikročipového experimentu

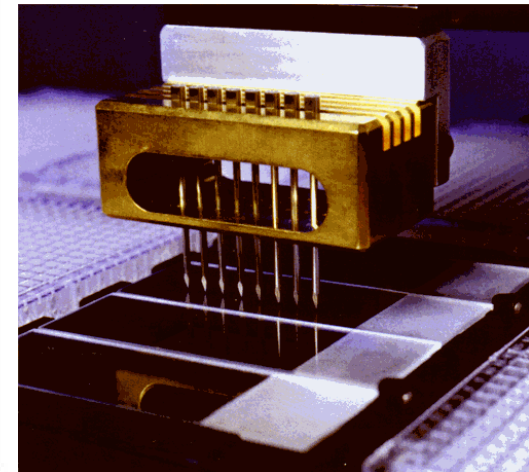
---

1. Výroba mikročipového sklíčka
2. Příprava vzoriek
3. Hybridizácia
4. Skenovanie
5. Analýza obrazu
6. Kvantifikácia obrázku na hodnoty expresie

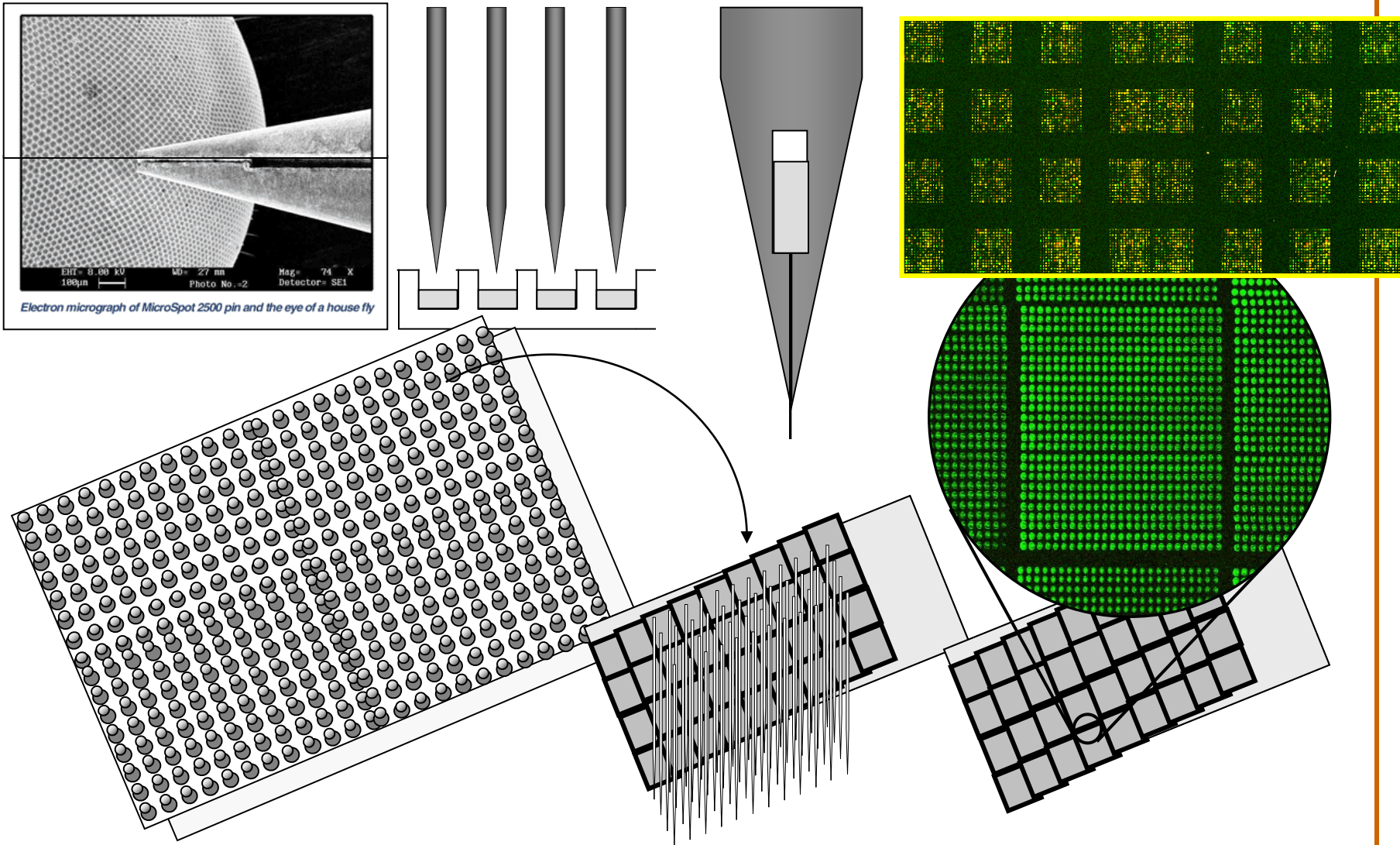
Výroba microarray sklíčka

- Výroba sklíčka spočíva v pripojení sond na podložné sklíčko do oblastí spotov
- Dve hlavné metódy:
  - *Spotting* – sondy sú syntetizované PRED umiestnením na microarray sklíčko, potom umiestnené na sklíčko pomocou špeciálneho robota

Spotovací robot

Princíp spotovania

<http://www.youtube.com/watch?v=Pjr1Oyc0KrY&feature=related>

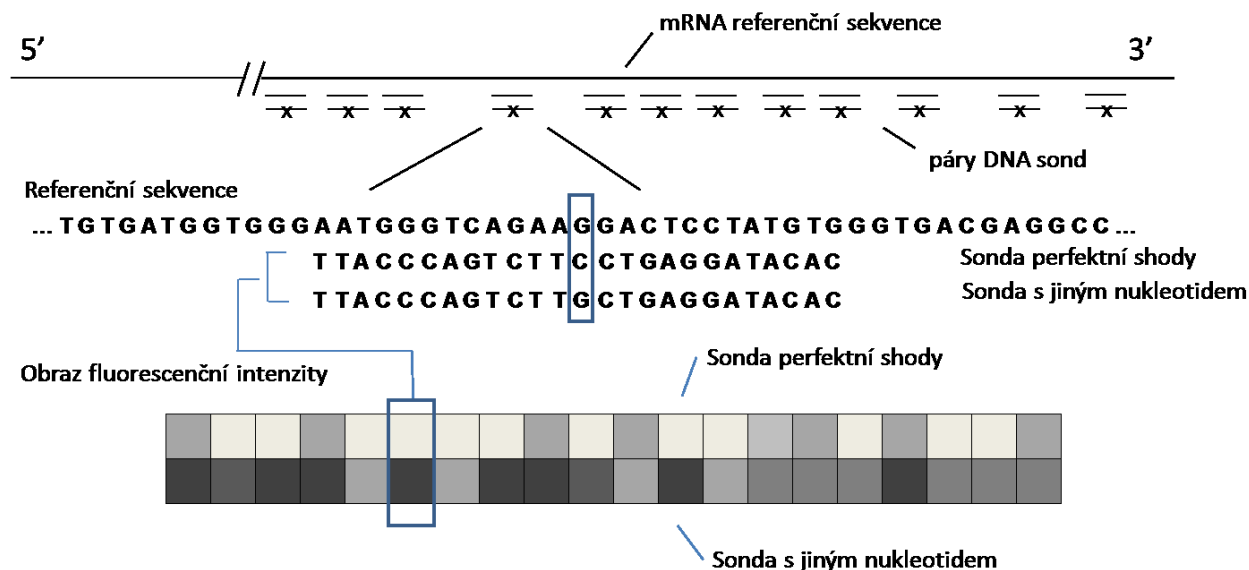
Výroba microarray sklíčka

- Výroba sklíčka spočívá v pripojení sond na podložné sklíčko do oblastí spotov
- Dve hlavné metódy:
  - *Spotting* – sondy sú syntetizované PRED umiestnením na microarray sklíčko, potom umiestnené na sklíčko pomocou špeciálneho robota
  - *In-situ syntéza* – sondy sú syntetizované priamo na podklad, *fotolitografickou syntézou*
<http://www.youtube.com/watch?v=ui4BOtwJEXs&feature=related>
- Spotting – u dlhších cDNA sekvencií
- In-situ syntéza – pre krátke oligonukleotidy

Typy sond

- **cDNA sondy** - 500-5000 párov báz dlhé cDNA klony cieľového génu alebo známej sekvencie. Obvykle syntetizované pred umiestnením na microarray sklíčko pomocou spotovacieho robota
  - Výhoda: sú viac špecifické, a v prípade úspešnej hybridizácie s cieľovou DNA môžeme takmer s istotou povedať, že sa spojili práve s daným génom
- **Oligonukleotidové sondy** – najviac 25 párov báz dlhé sekvencie, ktoré sú designované tak, aby zodpovedali len častiam sekvencie známych kódujúcich génových ORF (open reading frames).

Typy microarray sklíčok

- Podľa typu sondy rozlišujeme:

- **cDNA mikročipy** – používajú cDNA sondu

Pretože množstvo hybridizácie v týchto arrayoch je závislé na dĺžke sond, a pretože nepoznáme presné číslo exact number of klonov v každom spote, úroveň hybridizácie musí byť porovnané s nejakou referenčnou hodnotou, kontrolou. Táto relatívna informácia je robustnejšia než absolútna informácia o intenzite každého spotu. Preto tieto experimenty sú obvykle **dvojkanálové** (jeden kanál pre DNA ktorú skúmame, druhý kanál pre referenčnú DNA).

- **Oligonukleotidové mikročipy** – oligonukleotidové sondy

- obvykle syntetizované in-situ
    - nie je potrebný druhý kanál

- ...

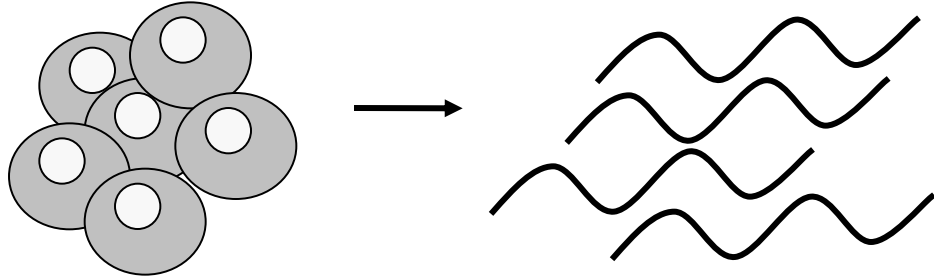
Postup microarray experimentu

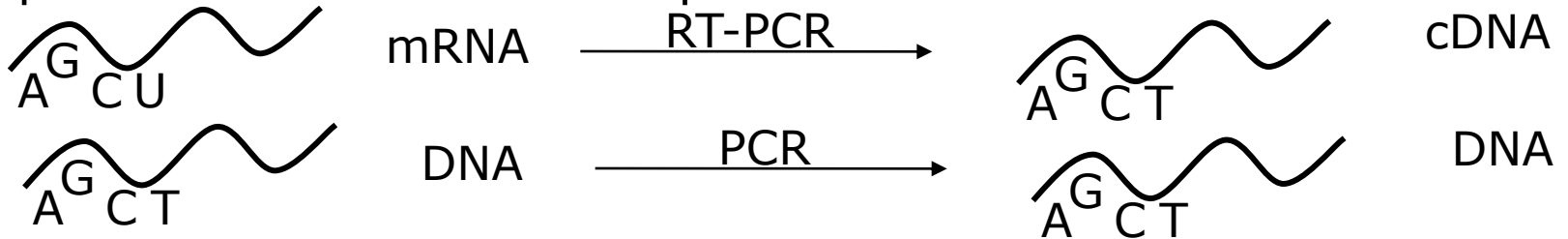
1. Výroba microarray sklíčka
2. **Príprava vzoriek**
3. Hybridizácia
4. Skenovanie
5. Analýza obrazu
6. Kvantifikácia obrázku na hodnoty expresie

Príprava vzoriek

1. **Izolácia DNA/RNA:** molekuly ktoré chceme skúmať (DNA či mRNA) sú extrahované zo vzorky.

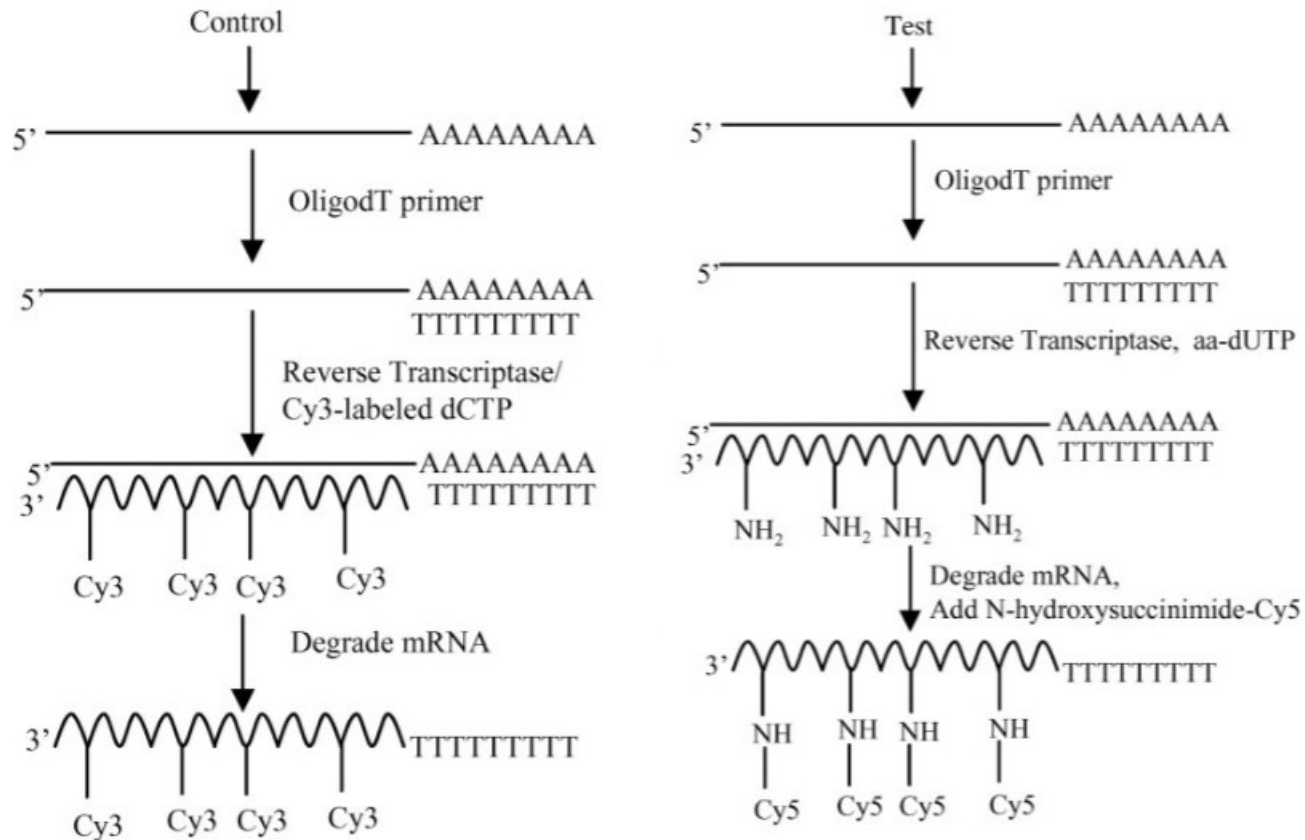
1. **Prepis a amplifikácia:** mRNA sa prepisuje do cDNA a aplikuje pomocou RT-PCR. DNA zas pomocou PCR.

1. **Značenie:** Amplifikovaná DNA (cDNA) je ofarbená fluorescenčným farbivom (najčastejšie Cy3 or Cy5). Toto sa nazýva priame označenie. U nepriameho, najprv reaktívna skupina, väčšinou primárny amín je inkorporovaná do cDNA a Cy3 / Cy5 sú potom inkorporované do cDNA v následnej reakcii.

Značení

Postup microarray experimentu

---

1. Výroba microarray sklíčka
2. Příprava vzoriek
3. **Hybridizácia**
4. Skenovanie
5. Analýza obrazu
6. Kvantifikácia obrázku na hodnoty expresie

Hybridizácia I.

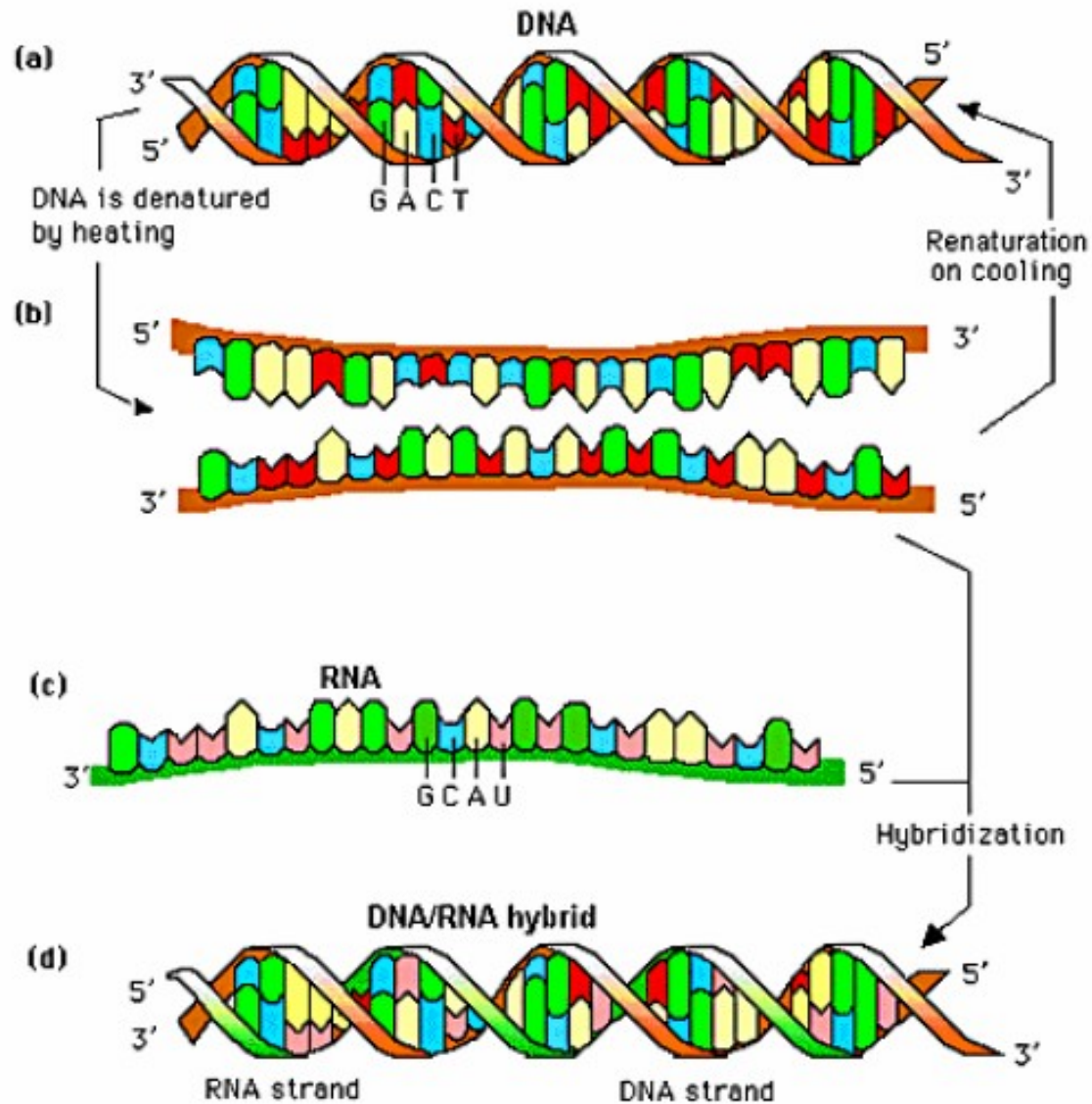
- DNA mikročipová technológia je založená hybridizácií
- **Hybridizácia** je proces komplementárneho párovania dvoch jednoreťazcových nukleových kyselín do dvojreťazcovej molekuly (duplexu) na základe párovania báz.

Hybridizácia II.

- Princíp:
  1. Fragmentovaná a namnožená cDNA(DNA) vzorky sa vyleje na microarray sklíčko, kde sú už naviazané jednoreťazcové sondy.
  2. Zahriatím na určitú teplotu sa zrušia vodíkové väzby medzi reťazcami a DNA vzorky sa rozpletá na dva samostatné reťazce – tento proces nazývame **denaturácia**
  3. Teplota sa zas zníži a jednoreťazcové molekuly sa snažia znovu spárovať so svojimi komplementárnymi reťazcami
  4. Nastáva komplementárne párovanie medzi:
    - pôvodným párom DNA reťazcov
    - DNA a sondou – vzniká **hybrid**

Hybridizácia III.

Kapitola II.1.1

Vznik a charakter dát -> cDNA mikročipy

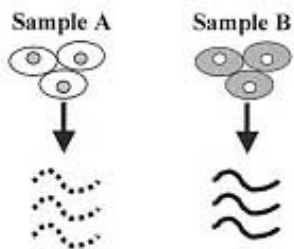
Postup microarray experimentu

---

1. Výroba microarray sklíčka
2. Příprava vzoriek
3. Hybridizácia
4. Skenovanie
5. Analýza obrazu
6. Kvantifikácia obrázku na hodnoty expresie

Ako získavame základné dáta z cDNA

A. RNA Isolation

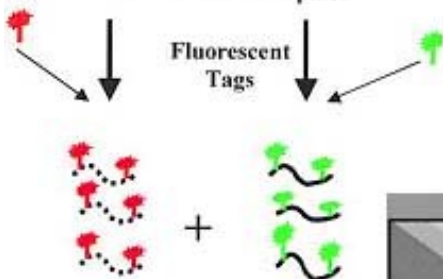

B. cDNA Generation

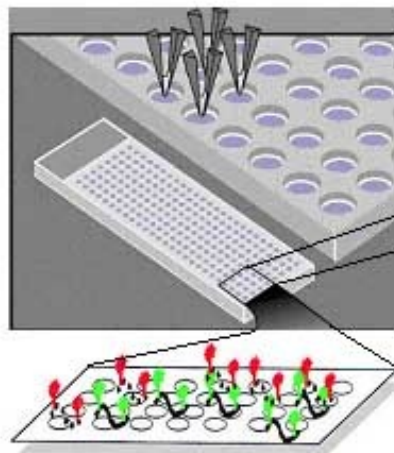
C. Labeling of Probe

Reverse Transcriptase

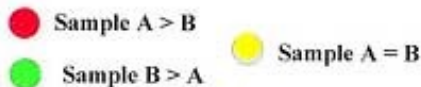
Fluorescent
Tags

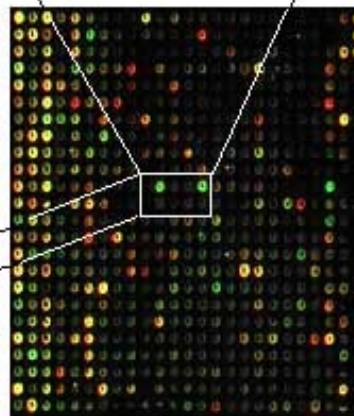
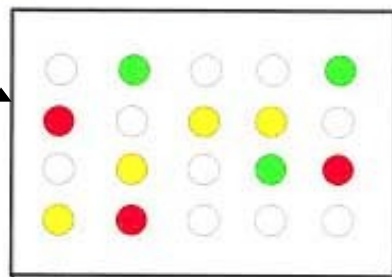
D. Hybridization to Array

E. Imaging

spot

F. Analýza obrazu (snímanie intenzít jednotlivých kanálov)

Dátový súbor:

tisíce riadkov (génov)
X desiatky stĺpcov

- číselné hodnoty intenzít testovanej a referenčnej RNA (+ hodnoty pozadí...)
- kontrola kvality spotov
- ...

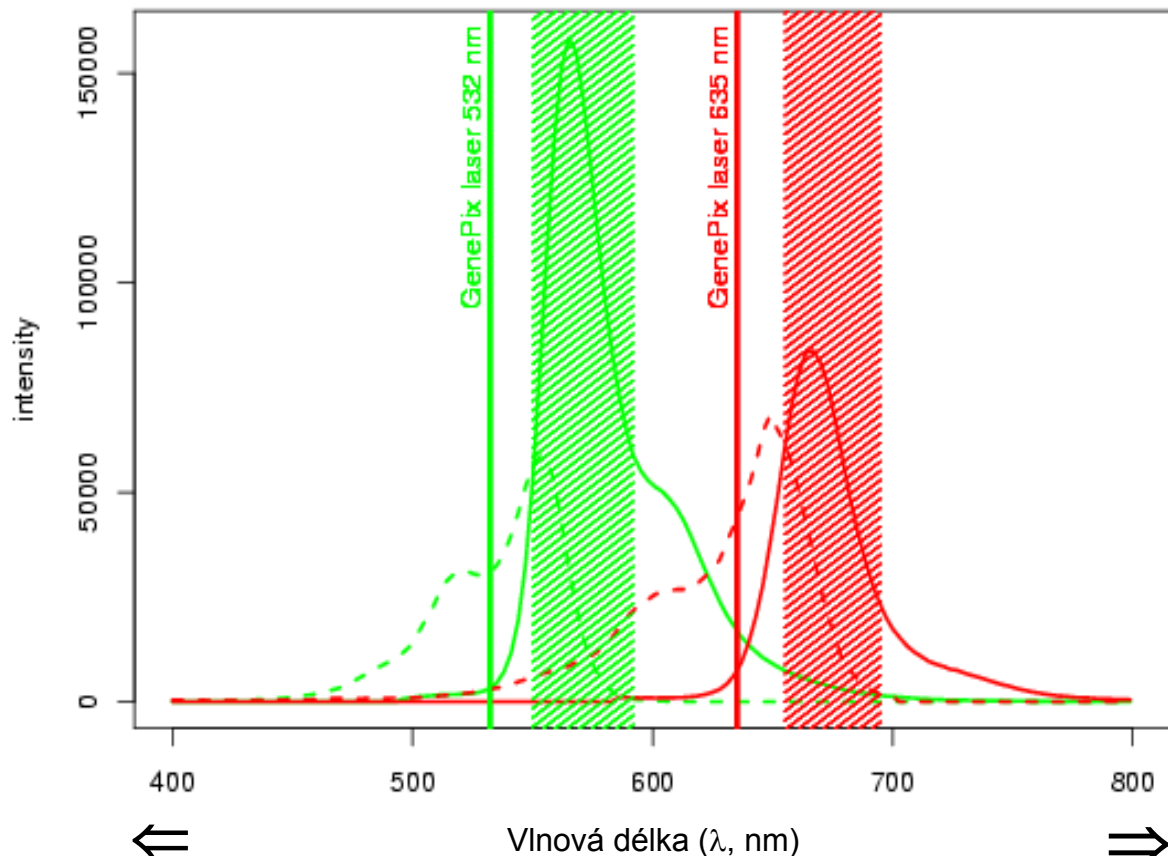
Ďalšia analýza

1. úpravy datového súboru
2. určenie odlišných génov
3. klasifikácia, predikcia....

Dvojkanálové skenovanie

Po hybridizácii vkladáme sklíčko do skeneru aby sme vytvorili obrázok microarray sklíčka.

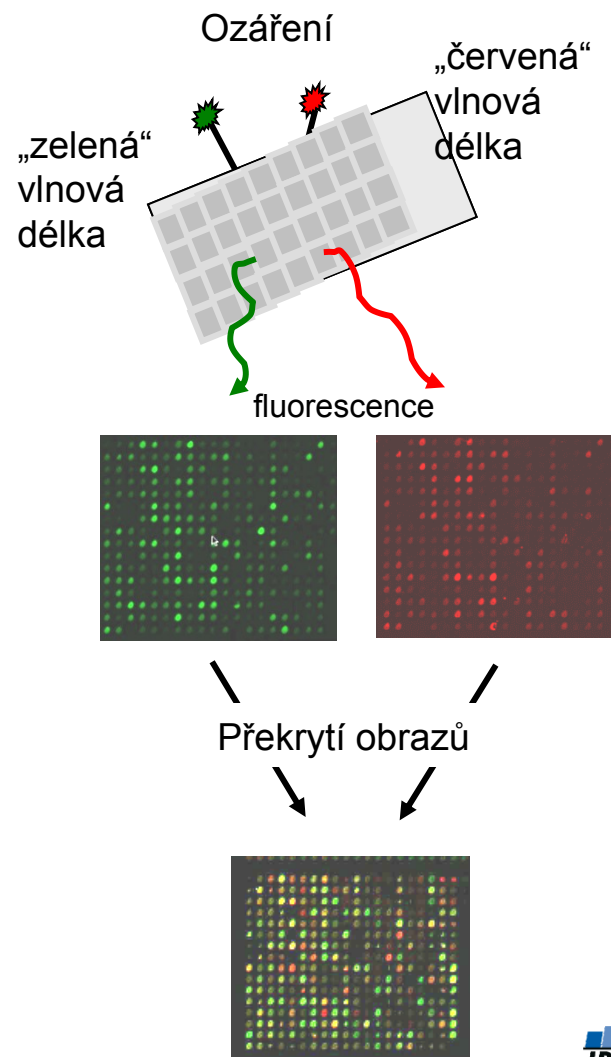
Excitační a emisní spektra Cy3 a Cy5

Vyšší frekvence,
více energie

Nižší frekvence,
méně energie

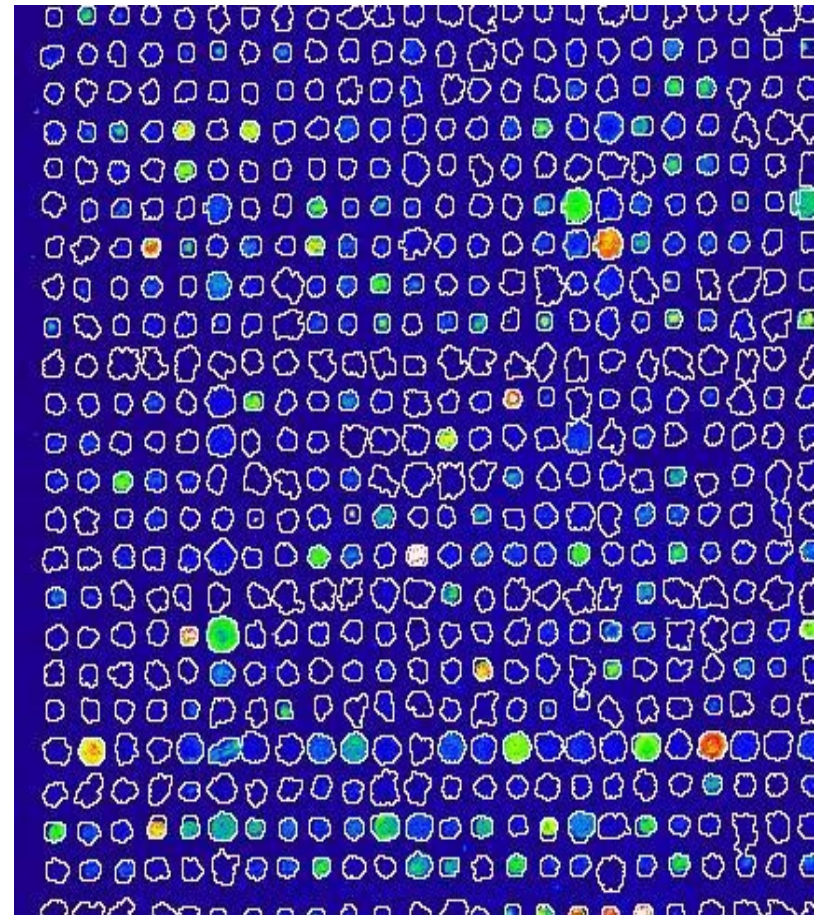

Analýza obrazu

Po skenovaní sa uloží obrázok microarray sklíčka vo formáte .tiff, ktorý sa vloží do programu pre analýzu obrazu. Nasleduje kvantifikácia signálu.

Kroky kvantifikácie:

1. Lokalizácia centier spotov
Automaticky pomocou *grid* (sieťky), a manuálnou úpravou
2. Segmentácia
Klasifikácia spotov, odlíšenie intenzity pozadia od popredia (pomocou kruhov, etc...).
3. Kvantifikácia signálu
V popredí i v pozadí spotu

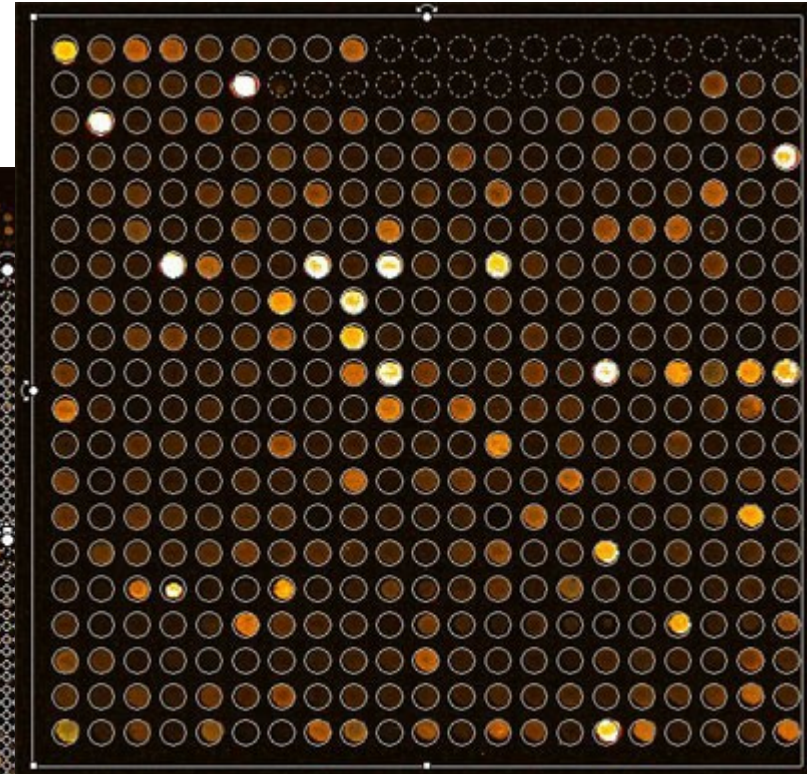
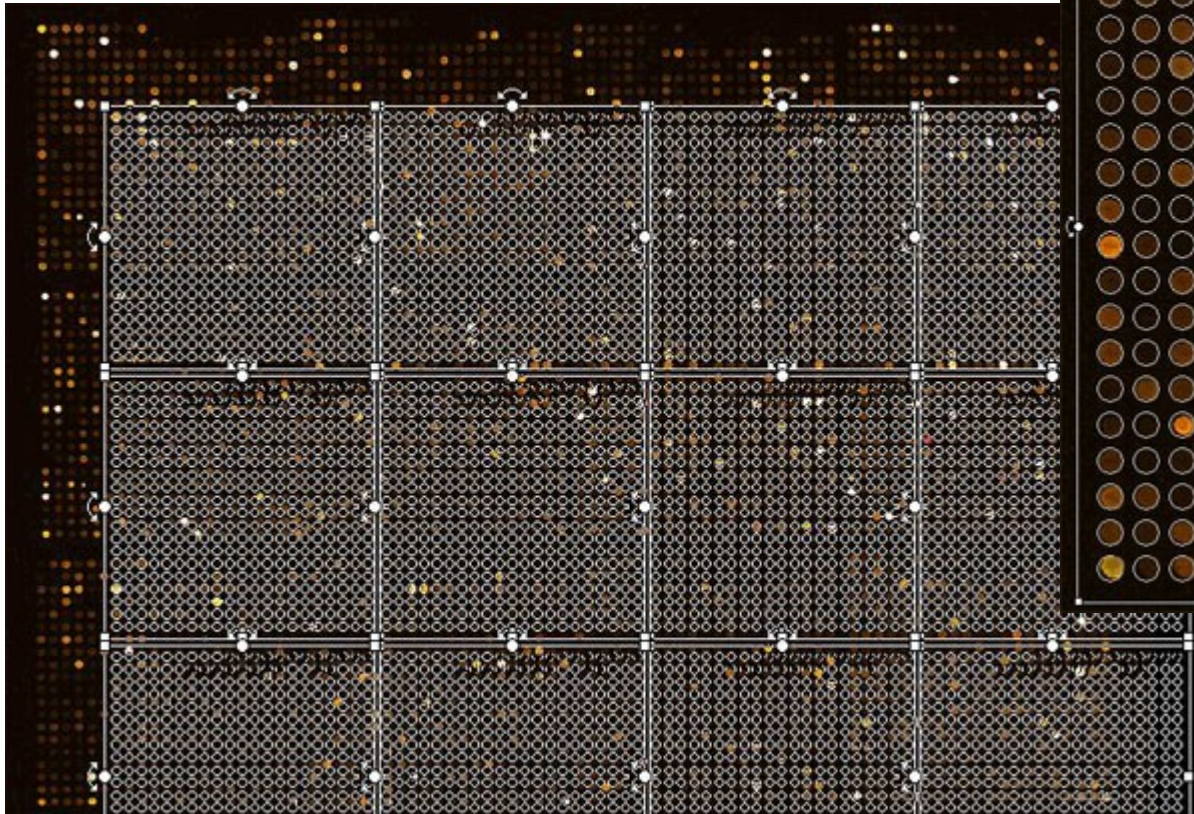

Lokalizácia centier spotov

Automaticky pomocou špeciálneho súboru *grid* (od výrobcu mikročipu), ktorý obsahuje info o:

- Počte a umiestnení spotov na mikročipe
- Priemere spotu v pixeloch

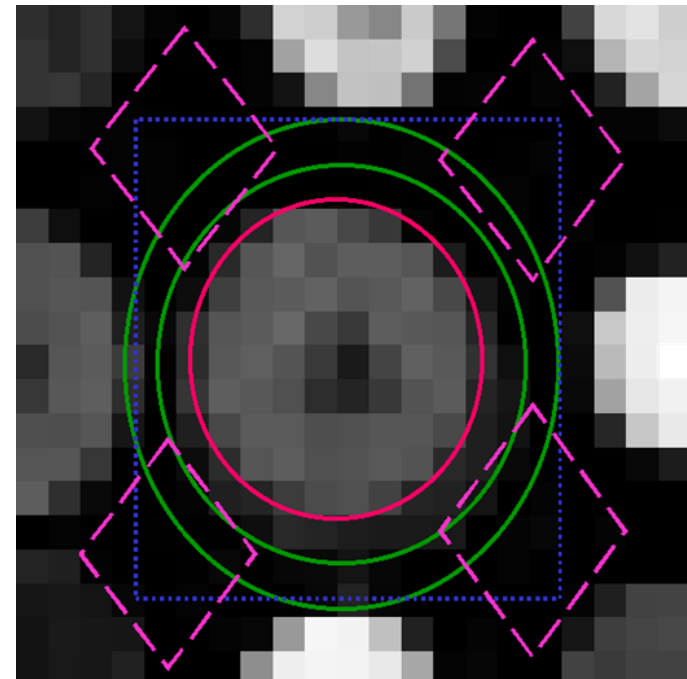
Segmentácia

- V tomto kroku sú programom pre analýzu obrazu rozpoznávané oblasti **spotov** a **pozadia**
- Nastavenie veľkosti a pozície spotov – automaticky
- Obvykle nutná vizuálna inšpekcia a ďalšie prispôsobenia ručne
- Navyše – manuálne označovanie zlých, prípadne prázdnych spotov
- Algoritmy vyhľadávania spotov:
  - Fixed circles
  - Adaptive circles
  - Histogram adaptive
- Rôzne programy rôzne definujú pozadie spotu

GenePix

QuantArray

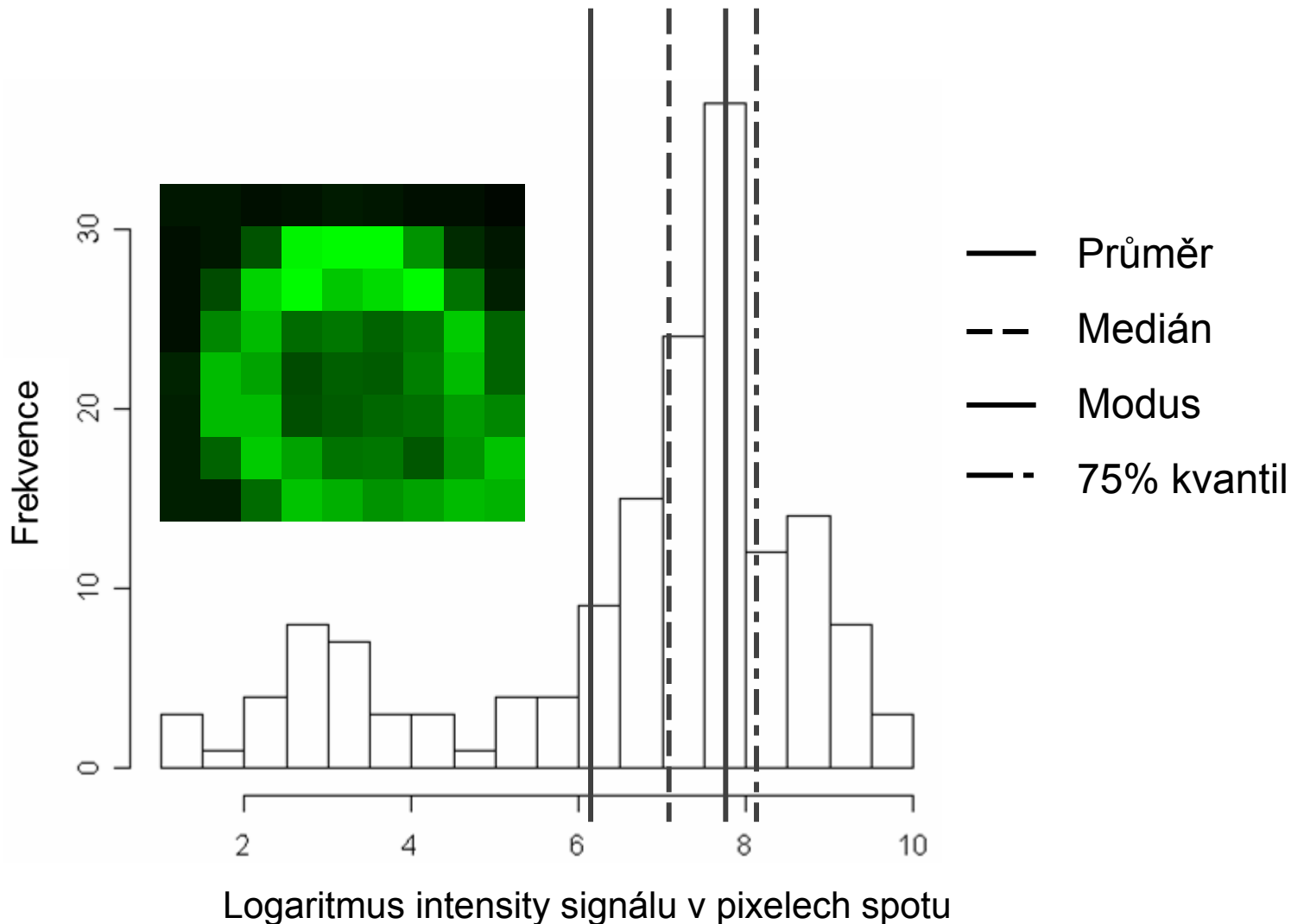
ScanAlyse

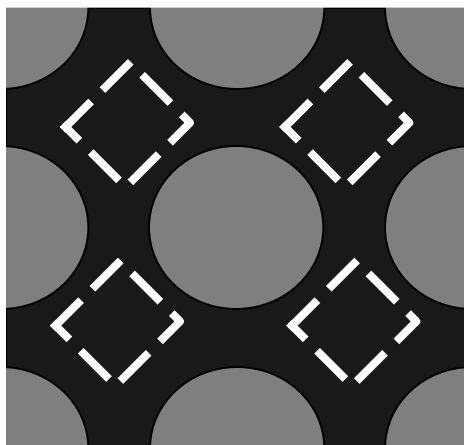
Kvantifikácia signálu

- V tejto fáze sa kvantifikuje signál spotu, používajú sa rôzne charakteristiky (priemer, medián, modus, kvantily)

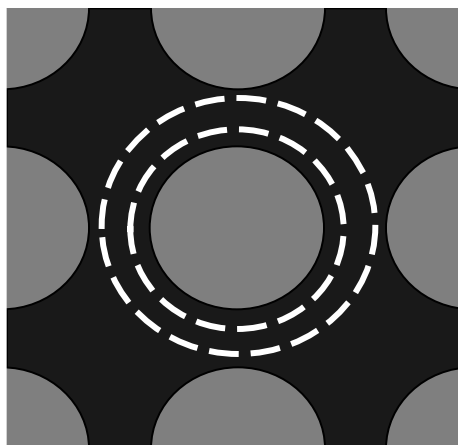

Kvantifikácia signálu pozadia

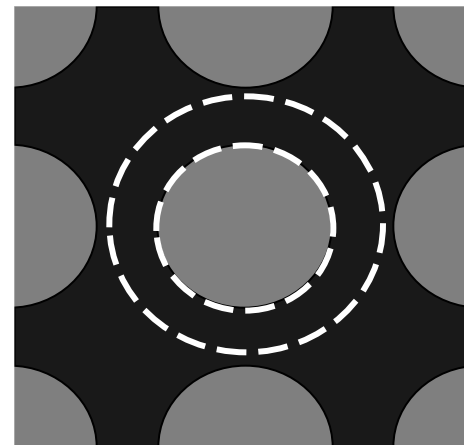
- Tri druhy metód:
  1. **Lokálna metóda (local background)**
  2. Morfológické otvorenie (morphological opening)
  3. Konštantná/globálna metóda (constant/global background)

GenePix

QuantArray

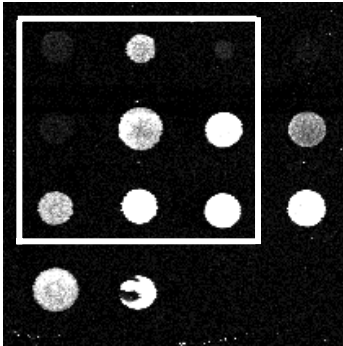

ScanAlyse

Vizualizácia oblastí lokálneho odhadu intenzity pozadia u troch rôznych programov analýzy obrazu cDNA mikročipu

Kvantifikácia signálu pozadia 2.

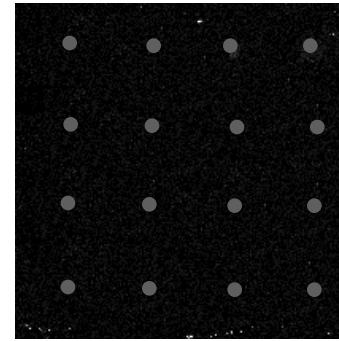
- Tri druhy metód:
  1. Lokálna metóda (local background)
  - 2. Morfológické otvorenie (morphological opening)**
  3. Konštantná/globálna metóda (constant/global background)

Štvorcový element

Nový obraz
s odhadnutým
signálom pozadia

Schematické znázornenie
Centier spotov, z ktorých
je odhadnutý
signál pozadia pre spot

Kvantifikácia signálu pozadia 3.

- Tri druhy metód:
  1. Lokálna metóda (local background)
  2. Morfológické otvorenie (morphological opening)
  3. **Konštantná/globálna metóda (constant/global background)**

Signál je odhadnutý ako jediná hodnota pre všetky spoty:

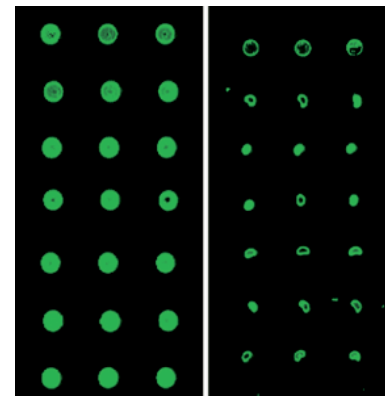
- priemer intenzít signálov negatívnych kontrol (sondy iného organizmu, ktoré by nemali hybridizovať so vzorkou)
- 3% rozdelenia signálu všetkých spotov

Kontrola kvality spotov I.

- Počas kvantifikácie intenzít prebieha ešte inšpekcia kvality spotov na základe parametrov zadaných do algoritmu
- Aj po kvantifikácii je možné manuálne označiť spoty ktoré považujeme za nekvalitné
- Spotom, ktoré neprejdú kontrolou kvality je priradená príslušná hodnota v premennej Flags:
- Napr.
  - 100 ~ good ;
  - -100 ~ bad ;
  - -75 ~ absent;
  - -50 ~ not found;
  - 0 ~ unflagged;

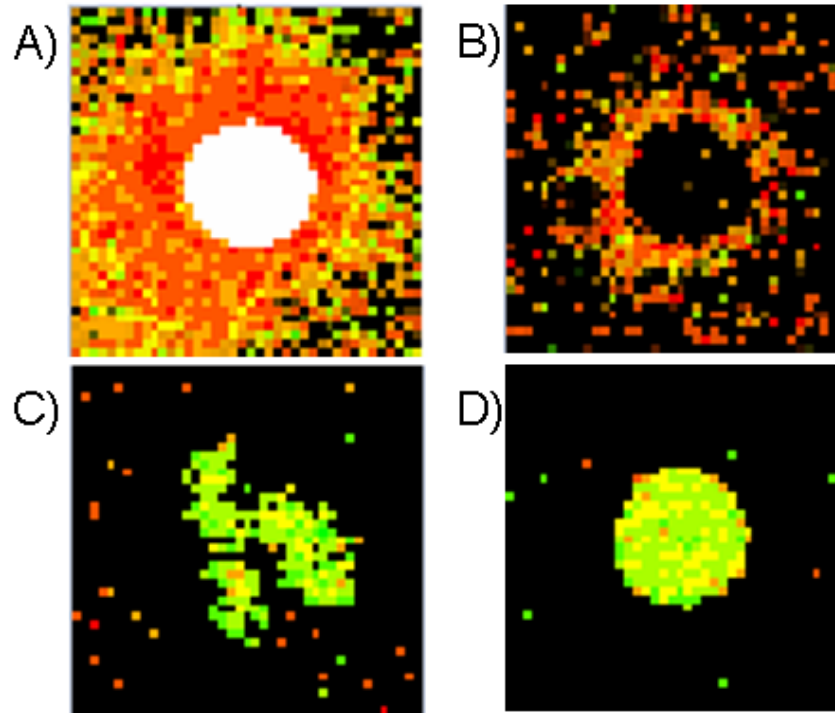
Kontrola kvality spotov II.

- Charakteristiky kontroly kvality:
- **Veľkosť a tvar spotu**
  - Príliš malé spoty neposkytujú vierohodné odhady intenzity hybridizácie (Simon et al., 2003) (spoty menšie než < 25 pixelov by mali byť odstránené)
  - Spoty s nepravidelným tvarom, prípadne "koblihové spoty" by mali byť označené ako nekvalitné
- **Intenzita signálu**
  - Spoty s príliš malou intenzitou signálu v oboch kanáloch
    - $\log_2(610/590) = 0.048$, ale $\log_2(30/10) = 1.58$
  - Pomer signál/šum by mal byť dosatočne veľký
- **Saturácia spotu**
  - Spoty by nemali obsahovať saturované pixely!

Kontrola kvality spotov III.

- Príklad nekvalitných spotov:

- A) saturevaný spot, B) koblihový spot, C) spot s nepravidelnou štruktúrou, D) dobrý spot

Ukážka základných cDNA microarray dát

Po kvantifikácii a kontrole získavame základný dátový súbor.

- Dáta z jedného cDNA microarray sklíčka

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Unique position	ID	Chromosome	Mb positio	SES end	Plate info	Block	Column	Row	Name	X	Y	Dia.
2	44	RP11-195a8	1	37581779	37726637	NK12C1	26	11	19	44	8600	35890	140
3	44	RP11-195a8	1	37581779	37726637	NK12C1	26	10	19	44	8370	35890	140
4	44	RP11-195a8	1	37581779	37726637	NK12C1	26	12	19	44	8820	35890	140
5	102	RP11-124d4	1	87374825	87558032	NK12B12	4	7	19	102	16600	8970	120
6	102	RP11-124d4	1	87374825	87558032	NK12B12	4	9	19	102	17060	8970	130
7	102	RP11-124d4	1	87374825	87558032	NK12B12	4	8	19	102	16830	8970	120
8	154	RP11-145H4	1	1.52E+08	1.52E+08	NK12G5	26	11	20	154	8600	36110	150
9	154	RP11-145H4	1	1.52E+08	1.52E+08	NK12G5	26	13	20	154	9040	36110	140
10	154	RP11-145H4	1	1.52E+08	1.52E+08	NK12G5	26	12	20	154	8820	36110	150
11	187	RP11-1122M	1	1.83E+08	1.83E+08	NK12F10	20	7	20	187	16690	27120	130
12	187	RP11-1122M	1	1.83E+08	1.83E+08	NK12F10	20	6	20	187	16460	27120	130
13	187	RP11-1122M	1	1.83E+08	1.83E+08	NK12F10	20	5	20	187	16240	27120	130
14	196	RP11-66B	1	1.89E+08	1.9E+08	NK12C2	18	10	19	196	8330	26880	130
15	196	RP11-66B	1	1.89E+08	1.9E+08	NK12C2	18	11	19	196	8560	26880	130
16	196	RP11-66B	1	1.89E+08	1.9E+08	NK12C2	18	12	19	196	8780	26880	130
17	236	RP11-845b6	1	2.27E+08	2.27E+08	NK12C3	10	10	19	236	8330	17960	140
18	236	RP11-845b6	1	2.27E+08	2.27E+08	NK12C3	10	10	19	236	8330	17960	140
19	236	RP11-845b6	1	2.27E+08	2.27E+08	NK12C3	10	12	19	236	8780	17960	150
20	236	RP11-845b6	1	2.27E+08	2.27E+08	NK12C3	10	12	19	236	8780	17960	150
21	236	RP11-845b6	1	2.27E+08	2.27E+08	NK12C3	10	11	19	236	8550	17960	140
22	236	RP11-845b6	1	2.27E+08	2.27E+08	NK12C3	10	11	19	236	8550	17960	140
23	320	RP11-1084a2	2	47485695	47697380	NK11F10	24	7	20	320	16660	31610	130
24	320	RP11-1084a2	2	47485695	47697380	NK11F10	24	6	20	320	16440	31610	130
25	320	RP11-1084a2	2	47485695	47697380	NK11F10	24	5	20	320	16220	31610	130
26	323	RP11-460n15	2	47854784	48034160	NK12H8	4	12	20	323	17720	9190	130
27	323	RP11-460n15	2	47854784	48034160	NK12H8	4	11	20	323	17500	9190	130
28	323	RP11-460n15	2	47854784	48034160	NK12H8	4	13	20	323	17940	9190	130
29	324	RP11-3g11	2	47946940	48102089	NK12H7	12	11	20	324	17540	18150	130
30	324	RP11-3g11	2	47946940	48102089	NK12H7	12	12	20	324	17760	18160	140
31	324	RP11-3g11	2	47946940	48102089	NK12H7	12	13	20	324	17990	18160	140
32	361	RP11-232j18	2	71372264	71537932	NK11F4	8	20	19	361	19530	13430	130
33	361	RP11-232j18	2	71372264	71537932	NK11F4	8	1	20	361	15250	13660	130
34	361	RP11-232j18	2	71372264	71537932	NK11F4	8	19	19	361	19290	13430	130

Základný dátový súbor

Obsahuje (príklad GenePix 6.0)

- Pozíciu spotu
- Meno a ďalšie identifikátory sondy na spote
- Ďalšie charakteristiky spotu: (priemer, tvar, cirkularita, saturácia, ...)
- Informácie o intenzite signálu pozadia, popredia (medián, priemer, suma, SD)
- Počet saturovaných pixelov
- Odvodené charakteristiky
  - i) % pixelov signálu s intenzitami väčšími než 1SD (2SD) intenzity pozadia
  - ii) intenzita signálu mínus intenzita pozadia
  - iii) pomer mediánov/priemerov oboch kanálov
  - iv) logaritmus bázy 2 tohoto pomeru
- Informácie o kvalite spotu
- Premennú Flags

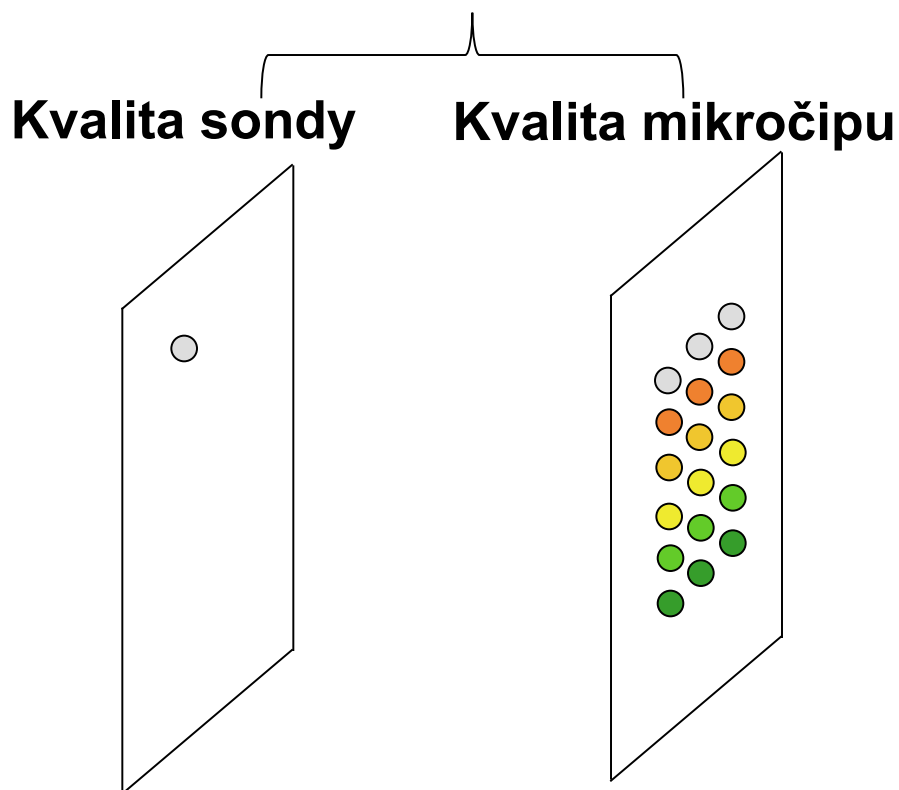
Základné dáta

- Dáta v základnom súbore **NIE SÚ** koncentrácie mRNA!
- Hodnoty získané z microarray experimentu sú pozitívne korelované s množstvom prítomnej mRNA, ale navyše v sebe nesú **ŠUM**, súvisiaci s:
  - Kontamináciou tkaniva
  - RNA degradáciou
  - Efektivitou
    - amplifikácie DNA
    - reverznej transkripcie
    - hybridizácie a špecificitou sond
  - Výberom a identifikáciou sond
  - PCR výsledkom
  - Efektivitou spotovania
  - Ďalšími technickými vplyvmi pri spracovaní
  - Segmentáciou obrazu
  - Kvantifikáciou signálu
  - Korekciou na pozadie

NUTNÁ KONTROLA KVALITY A ÚPRAVA DÁT

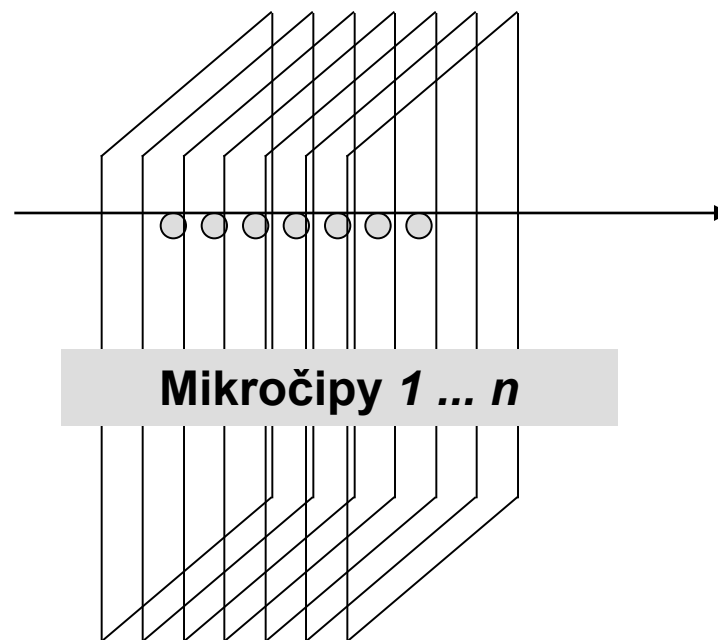
Úrovně kontroly kvality

Úroveň mikročipu (základní datová matice)

Úroveň experimentu (finální datová matice)

Kvalita experimentu

Úroveň sondy: Kvalita jednoho spotu na mikročipe

Úroveň mikročipu: Kvalita celého mikročipu

Úroveň experimentu: Kvalita měření transkriptů všech mikročipů v experimentu

Úrovně úprav datových souborů

Úroveň mikročipu (základní datová matice)

Kvalita sondy

Kvalita mikročipu

Odstránění
nekvalitných spotov

Sumarizácia
duplikátov

Normalizácia
v rámci
mikročipu

Úroveň experimentu (finální datová matice)

Kvalita experimentu

Normalizácia
medzi
mikročipmi

mikročipy I ... II

Úroveň sondy: Kvalita jedného spotu na mikročipe

Úroveň mikročipu: Kvalita celého mikročipu

Úroveň experimentu: Kvalita měření transkriptů všech mikročipů v experimentu

Úrovně úprav datových souborů

Úroveň mikročipu (základní datová matice)

Kvalita sondy

Kvalita mikročipu

Odstránění
nekvalitných spotov

Sumarizácia
duplikátov

Normalizácia
v rámci
mikročipu

Úroveň experimentu (finální datová matice)

Kvalita experimentu

Normalizácia
medzi
mikročipmi

mikročipy I ... II

Úroveň sondy: Kvalita jedného spotu na mikročipe

Úroveň mikročipu: Kvalita celého mikročipu

Úroveň experimentu: Kvalita měření transkriptů všech mikročipů v experimentu

Kontrola dát v rámci microarray sklíčka

■ Replikáty sond

- Sumárne štatistiky replikátov spotov (nekvalitné spoty už vylúčené)

clone	Replicate			mean	median	SD	No. of non-flagged replicates
	1	2	3				
A_23_P347643	-0.186	-0.265	-0.313	-0.254	-0.265	0.052	3
A_23_P60243	0.523	flagged	flagged	0.523	0.523	0	1
A_23_P116057	0.039	-0.978	flagged	-0.495	-0.495	0.5	2
A_23_P203743	-0.614	0.537	1.589	0.504	0.537	0.899	3

- Buď vyhodit' sondy s príliš veľkou variabilitou medzi replikátmi...
- ...alebo si uschovať informáciu o počte validných replikátov (a vyhodit' klony len s jedným replikátom)

■ Kvalita microarray sklíčka

- Percento nekvalitných spotov nesmie byť príliš veľké (<25 %)

■ Systematické odchýlky odstránime procesom NORMALIZÁCIE

Úrovně úprav datových souborů

Úroveň mikročipu (základní datová matice)

Kvalita sondy

Kvalita mikročipu

Odstránění
nekvalitných spotov

Sumarizácia
duplikátov

Normalizácia
v rámci
mikročipu

Úroveň experimentu (finální datová matice)

Kvalita experimentu

Normalizácia
medzi
mikročipmi

mikročipy I ... II

Úroveň sondy: Kvalita jedného spotu na mikročipe

Úroveň mikročipu: Kvalita celého mikročipu

Úroveň experimentu: Kvalita měření transkriptů všech mikročipů v experimentu

Systematické odchýlky v rámci microarray sklíčka

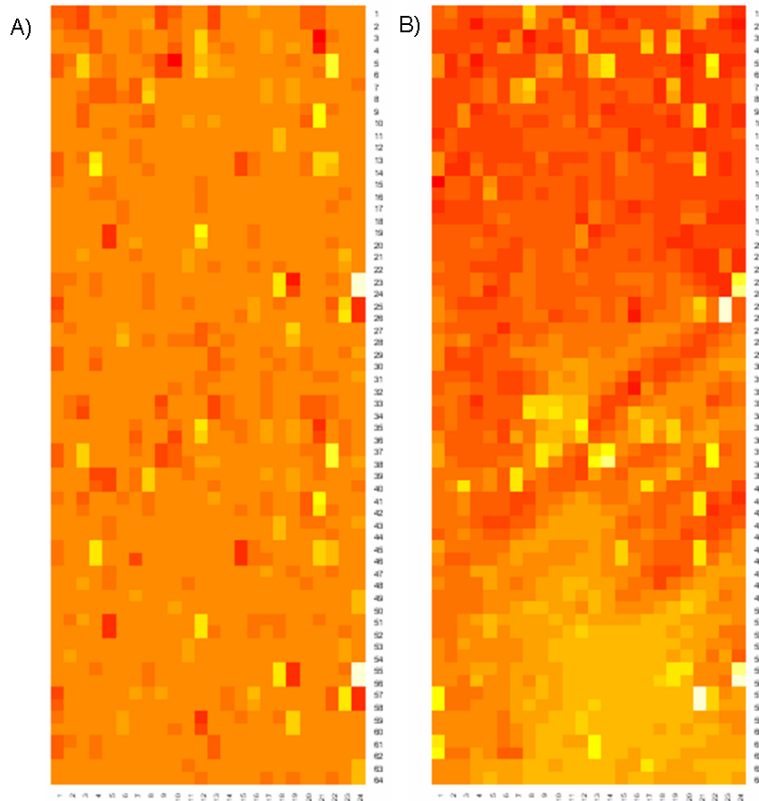
- **Nerovnomerná hybridizácia** (priestorové odchýlky)
  - Príčina: nerovnomerne umytý čip, nerovnomerne distribuovaná vzorka, print-tip efekt (defektná ihla)
- **Signál pozadia**
  - Môže byť veľmi silný, buď zle umytý čip, alebo zlá segmentácia (časť popredia je kvantifikovaná ako pozadie)
- **Efekt farbiva (rozdiely intenzít medzi kanálmi)**
  - Príčina: odlišná schopnosť inkorporácie molekúl farbiva (Cy3, Cy5)
odlišná reakcia na excitáciu (slabšia intenzita UV, ...)

ODHAĽUJEME GRAFICKOU REPREZENTÁCIOU

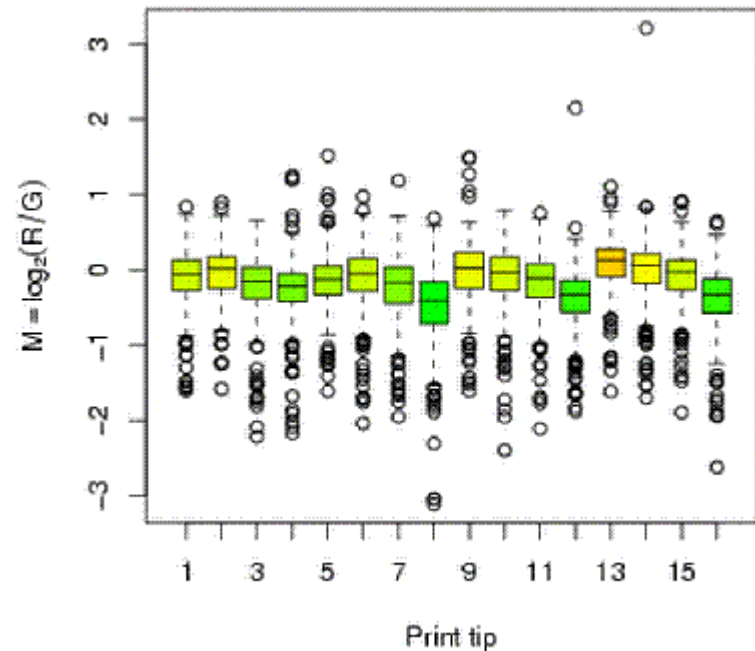

Diagnostika nerovnomernej hybridizácie

Virtuálna rekonštrukcia microarray sklíčka, vykreslenie **heatmapy** $\log_2$ pomeru **Cy5/Cy3** intenzít na základe ich pozície na sklíčku

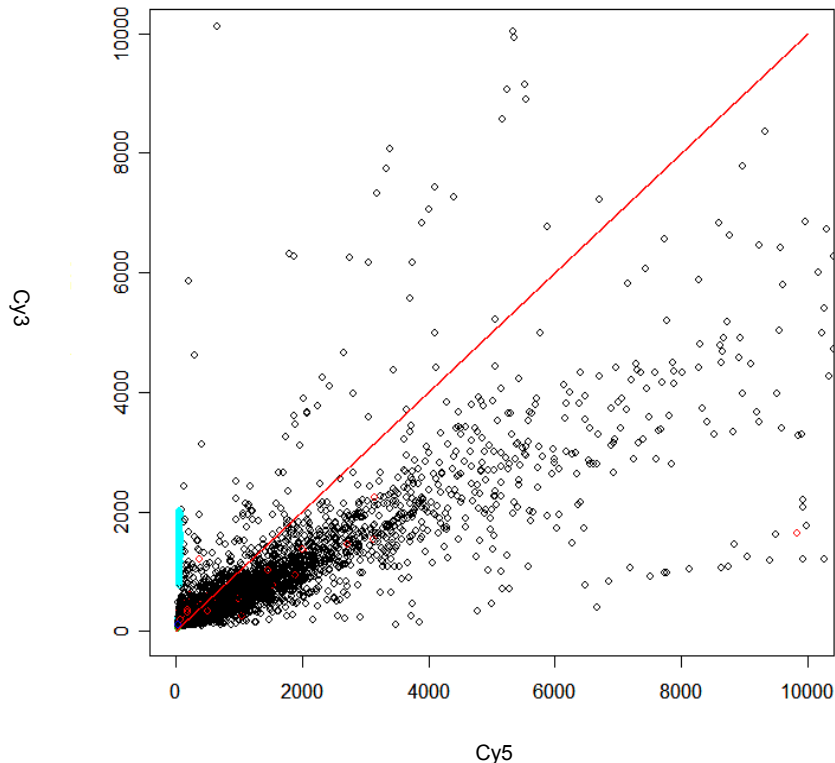
Box-ploty jednotlivých oblastí (najčastejšie print-tip)

Diagnostika efektu farbiva

- Často je efekt farbiva väčší u sond s nízkou expresiou

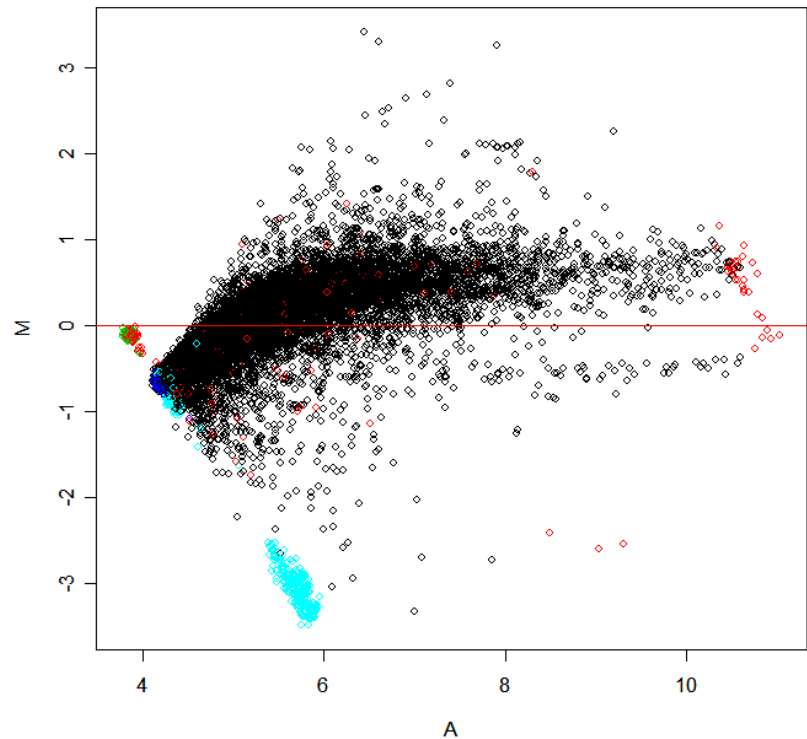
Graf intenzit kanálů

$$\text{Cy3} = B_0 + B_1 \cdot \text{Cy5}$$
$$(\text{Cy3} - B_0) / B_1 = \text{Cy5}'$$

Neukáže nelineárne trendy

MA graf

$$M = \log(R/G)$$

$$A = 1/2 (\log(R) + \log(G))$$

Ukáže nelineárne trendy!

Balík marray

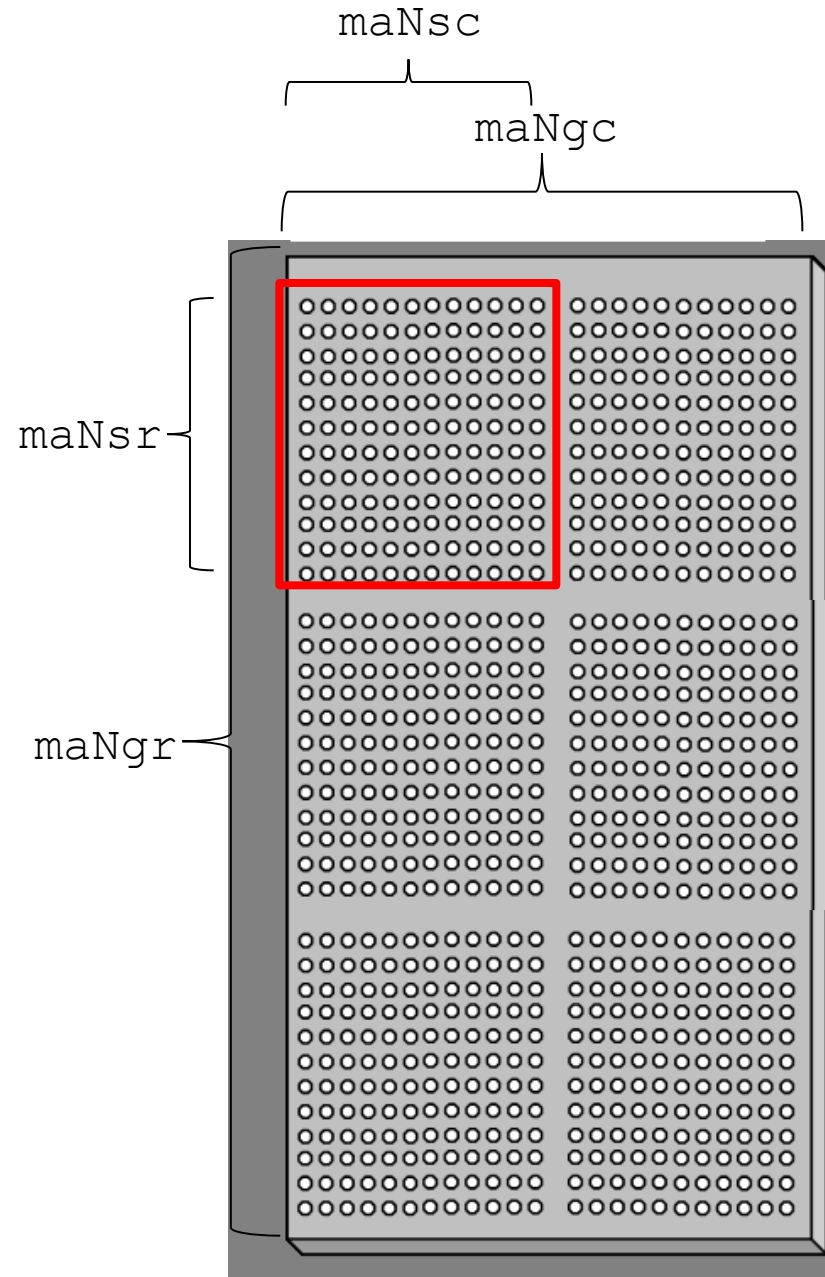
- Balík `marray` poskytuje sadu funkcí pre analýzu cDNA čipov
- Základnou štruktúrou, s ktorou pracuje a ktorá obsahuje základné dáta všetkýchch matic experimentu je trieda `marrayRaw`
- Vytvára sa nasledovne

```
new('marrayRaw',  
    maRf = ....., # matice intensit spotu červeného kanálu  
    maGf = ....., # matice intensit spotu zeleného kanálu  
    maRb = ....., # matice intensit pozadí červeného kanálu  
    maGb = ....., # matice intensit pozadí zeleného kanálu  
    maLayout = ....., # objekt třídy marrayLayout, popis  
    mikročipu  
    maGnames = ....., # objekt třídy marrayInfo, popis sond  
    maTargets = ....., # objekt třídy marrayInfo, popis vzorků  
    maNotes = ....., # text - poznámky )
```

Ďalšie objekty balíku marray

- **marrayLayout** - popisuje mikročip, umiestnenie spotov a ich sondy

```
new('marrayLayout',  
  maNgr = ... , #počet riadkov matic  
  maNgc = ... , #počet sloupců matic  
  maNsr = ... , #počet riadkov v matici  
  maNsc = ... , #počet sloupců v  
  matici  
  maNspots = ... , # maNgr x maNgc x  
  maNsr x maNsc  
  maSub = ... , # vektor TRUE/FALSE,  
  které spoty se používají  
  maPlate = ... , # faktor - print  
  tip  
  maControls = ... , # faktor -  
  status sondy (kontrolná nebo ne?)  
  maNotes = ... , # Object of class  
  character)
```


Ďalšie objekty balíku marray

- **marrayInfo** - popisuje vzorky alebo sondy

```
new('marrayInfo',  
    maLabels = ....., # vektor jmen/názvů  
maInfo = ....., # datová tabulka s dalšími  
    charakteristikami  
maNotes = ....., # text s poznámkami  
)
```

Příklad I

- Načtěme si data `swirl`, které představují mikročipový experiment, porovnávající genovou expresi divokého druhu ryby Dánio pruhované a jejího mutantu v genu *BMP2*. Experiment byl proveden v *dye swap* designu, dohromady jsou k dispozici 4 mikročipy:

```
> library(marray)
```

```
> data(swirl)
```

```
> str(data)
```

- Vytvořme si paletu barev a provedeme kontrolu kvality čipů

```
> Gcol <- maPalette(low = "white", high = "green", k = 50)
```

```
> Rcol <- maPalette(low = "white", high = "red", k = 50)
```

```
> RGcol <- maPalette(low = "green", high = "red", k = 50)
```

Příklad II – kontrola prostorových efektů

- Vykreslíme si heatmapu třetího mikročipu s pomocí funkce `maImage`
  - > `maImage(swirl[, 3], x = "maRb")` # vykreslíme pozadí červeného kanálu
  - > `maImage(swirl[, 3], x = "maGb")` # vykreslíme pozadí zeleného kanálu
  - > `maImage(swirl[, 3], x = "maM")` # vykreslíme poměr intenzit spotů obou kanálů (M hodnoty)
- Funkce `maImage` dokáže vykreslit i efekt `print-tip`:
  - > `maImage(swirl[, 1], x="maPrintTip")`
- Funkce `maBoxplot` vykreslí krabicové grafy
  - > `maBoxplot(swirl[, 1])`

Příklad III – efekt barviva

- Vykreslíme jednoduše pomocí základní funkce `plot`, a dvou funkcí, kterými z `marrayRaw` objektu extrahujeme intensity spotů červeného a zeleného kanálu:

```
> R = maRf(swirl[,1])
```

```
> G = maGf(swirl[,1])
```

```
> plot(R,G)
```

```
> abline(a=0, b=1) # vykreslíme diagonálu
```

- Funkce `plot` aplikována přímo na objekt třídy `marrayRaw` vykreslí MA graf, s odhadem křivek podle jednotlivých print-tipů

```
> plot(swirl[,1])
```

- Jiným způsobem je prvně vypočítat hodnoty A a M , a pak je zobrazit pomocí funkce `ma.plot`:

```
> A=maA(swirl[,3])
```

```
> M=maM(swirl[,3])
```

```
> ma.plot(A,M)
```